

Locotenent-colonel Constantin MIROIU

(interviu realizat la data de 27 septembrie 2006, la sediul Asociației Naționale a Veteranilor de Război, filiala Ploiești, județul Prahova, de către reprezentanții Oficiului Național pentru Cultul Eroilor, Nicoleta Gheorghe și Cristina Giugăl)

R. Vă rugăm să ne povestiți cum a fost pe front.

M.C. Mă numesc Miroiu Constantin și m-am născut la 25 ianuarie 1916. Am luptat în cadrul Diviziei a 13-a la Regimentul 7 Infanterie Ploiești/Prahova. Am plecat pe front, la data de 13 mai 1944, pe frontul de la Iași, și ca o coincidență m-am întors acasă din prizonierat, la aceeași data de 13 mai, dar în anul 1948.

Ne-am înbarcat la Corlătești, pe ziua de 13, și ne-am debarcat la Pașcani, și de acolo frontul a plecat mai departe. Noi ne-am instalat pe niște poziții între Pașcani și Târgu Neamț, nu mai știu exact, dacă se numea *Pădurea Trei Parale*, aceasta era regiunea unde eram noi dispuși cu Divizia a 13-a, respectiv cu Regimentele de Infanterie 7 Ploiești/Prahova, 89 Brașov, 22 Târgoviște/Dâmbovița și Regimentul 41 Artilerie ..., dar și alte unități din Divizia a 13-a.

Am luat parte la o serie de lupte. Eu am fost inițial ofițer de legătură între Divizie și unitățile de Infanterie. În perioada asta, am avut la dispoziția mea un cal, un ajutor cu gradul de sergent, care și el, la rândul lui, dispunea de un cal. (Mai aveam) o motocicletă cu ataș și o bicicletă, pe care nu o utilizam. Pe cal și pe celelalte le foloseam de foarte mai multe ori, când plecam spre unități de la comandamentul Diviziei, cu diverse sarcini.

Printr-o împrejurare, am salvat regimentele 22 și 89, de la o încercuire, între județele Roman și Neamț, eram pe malul unui râu, Crasna sau așa ceva, nu mai îmi amintesc exact. Asta în perioada de până a intra în (...).

Apoi, pe data de 22 august 1944, comandantul regimentului 89, a realizat toată situația, explicată de mine, pentru că eu trecusem prin satul Glindești, de Roman, unde am împușcat o santinelă rusă și (văzusesm că) venea un tanc. Așa că le-am spus că această unitate va fi încercuită, dacă nu se retrage. Domnul colonel Pretorian de la 89 infanterie, că îi țin bine minte numele, m-a luat și m-a dus la divizie și m-a propus la decorație.

Eu însă nu am primit nicio decorație, nu mai știu ce s-a întâmplat, m-am și interesat, dar arhivele de pe front nu prea se mai găsesc, așa că nu mai știu nimeni, dacă am fost decorat sau nu. Eu n-am primit nicio decorație. Așa ...

Aici, pe ziua 24 august, dimineața, eram la comandamentul diviziei cu domnul general Dumitru Nicea, când ni s-a comunicat că este armistițiu. Deci unitățile au început să se organizeze oarecum, căci dacă este armistițiu te retragi de pe front, adică încetează luptele.

Au încetat luptele și noi am mers la un comandament al unei divizii rusești, care venise în zonă, nu ... la o divizie a Armatei a 4-a, în județul Neamț, în comuna Bâra și ne-au spus că unitățile din Divizia a 13-a să se adune pe un câmp, nu mai știu în ce comună, tot pe lângă Bâra asta, unde era comandamentul Diviziei, ca să ne reorganizăm și vor trece, sub comanda rușilor peste Carpați. Ne-au adunat pe ziua de 24, așa dimineața, au venit acolo comandatele alea rusești care ne luau în primire și ne-au spus: Suntem declarați prizonieri, pentru că în ziarul *Pravda* sau *Izvestia* sau nu mai știu cum a spus el: *voi, Divizia a 13-a, Corpul I de Armată sunteți dați prizonieri. Deci nu mai putem să (în)călcăm ordinele date de la Moscova. Sunteți declarați prizonieri!*

De acolo, din momentul ală pe noi ne-au declarat prizonieri. Comandamentul diviziei a plecat de acolo, am auzit că ar fi plecat spre București și noi am rămas cu comandamentul Brigăzii a 13-a, unde era comandant domnul colonel Nichita. Pe mine, fiind ofițer, m-a luat ca aghiotant al dumnealui. De aici, ne-au înbarcat, adică ne-au încolonat și ne-au declarat prizonieri. Ofițerilor li s-a dat cal să meargă călare pentru că de aici, din Bâla ne-au dus în Iași și ne-au cazat la Universitate, acolo ne-au băgat. Deja era Iași-ul împânzit de ruși. La universitate, ne-au băgat pe noi regimentul 7, o mare parte din Divizia a 13-a, nu mai știu exact câți.

Am stat acolo până pe data de 2 septembrie, când a venit de la București, generalul Gherghe, comandantul Corpului I, să ne spună că o să plecăm totuși pe front. Ai noștrii nu au căzut la niciun acord cu comandamentul rusesc și ne-au declarat (prizonieri).

A doua zi ne-au îmbarcat în bou-vagon și am plecat și timp de o lună am călătorit, până lângă Arhanghelsk, la Grazovăț. În localitatea Grazovăț, îmi aduc perfect aminte ... am călătorit aproape o lună până la Gravovăț, de la 2 septembrie până în 2 octombrie.

Acolo am stat aproape o lună de zile, geruri năprasnice erau în perioada asta.

Apoi, ne-au adunat din nou. Eram acolo numai ofițeri. Trupă nu era cu noi. Trupa a rămas acolo în lagăr și pe ofițeri i-a selectat și ne-au dus lângă Moscova.

R: Puteți să ne spuneți ce grad aveți?

M.C. Eram sublocotenent pe vremea aceea. Astăzi sunt locotenent-colonel.

De acolo ne-au dus lângă Moscova, o localitate pe care nu mi-o amintesc, unde era un lagăr de prizonieri, unde era și un general neamț, despre care am vorbit mult. Dar aici nu am stat decât trei zile și apoi de acolo, ne-au dus de lângă Moscova la Oranki. Acest loc era o mânăstire, de fapt o fostă mânăstire, știti că ăștia erau foarte credincioși, rușii. Și la Oranki am stat ... nu mai știu cât. Era o mânăstire înaltă, erau paturi, în mânăstire chiar am dormit. Unii ziceau altfel, dar eram în mânăstire, nu siloz. Silozul era lângă mânăstire. Un siloz care era cu alimente și nu mai știu ce ... Iar mânăstirea era toată transformată în lagăr de prizonieri, cu paturi suprapuse, pe trei etaje erau.

Acolo am întâlnit o serie de foști camarazi de-ai noștri care erau prizonieri de mai demult. Ni s-a povestit de către un *ceasovoi*... ceasovoi ăștia erau șefii unor gărzi, cu alte cuvinte, de la garda de acolo ... că în această mânăstire a fost surghiunită fiica lui Cantemir, care a avut un fiu cu țareviciul, cu fiul țarului. Așa ne-a povestit el și într-adevăr noi când a făcut niște săpături pe acolo, am găsit oseminte, pentru că tot, tot pe acolo erau numai morminte de nu știu ce... și ni s-a spus că ar fi și fiica lui Cantemir tot acolo înmormântată în această mânăstire. Dacă este așa sau nu, nu putem ști, dar așa ne-au povestit.

Am stat în lagărul ăsta până pe toamnă, pentru că era toamnă când ne-am dat jos la Gara Șonika, care deservea lagărul. Era în regiunea Gorki această mânăstire.

De aici ne-a dus la Mânăstârka. Mânăstârka era lagărul cu 22 de bordeie, jumătate în pământ, jumătate în ... Cine a fost la Mânăstârka știe. 22 de bordeie erau, știu precis, pentru că, comandantul lagărului era un român, pe nume Militaru. El a fost tot timpul, cât am stat noi 4 ani acolo. Sau a plecat și el cu Divizia Horia, mi se pare.

R: Ce regim aveți acolo?

M.C.: Noi, deși eram ofițeri deserveam toate serviciile: cantină, brutărie (că aveam brutărie în lagăr). Și dimineața se făcea apelul, ne scoteau pe alee, fiecare în bordeiul respectiv, se făcea prezența, să nu fie lipsă niciunul. Ne luau după număr, aveai o sută în bordeiul asta, trebuia să fie o sută. După aceea plecam la muncă zilnic, la cărat lemne de la pădure sau alimente de la Gara Șonița. O parte din noi a săpat un deal lângă lagăr, acolo la Mânăstârka, unde se puneau legume și zarzavaturi pentru lagăr. Era deservit de noi, ai noștrii se duceau, săpau, indiferent de ce erau. Trupă era prea puțină, aveam câțiva soldați, dar ajutau pe la mici servicii, tot așa. Deci noi plecam dimineața și veneam în lagăr la prânz. Mâncarea (...) era slabă. Timp de șase luni de zile, nu-mi aduc aminte anul, noi n-am mâncat decât *kașa*, tărâțe fierte, tărâțe de grâu fierte.

Eu când i-am spus odată unui medic care mi-a făcut o ecografie, zice: *ai un ficat cristal, cum nu am văzut la tineret!* Știa că am fost prizonier și eu i-am spus că *am mâncat tărâțe fierte, cred că asta m-a ținut.* Și într-adevăr, zicea: *aveți dreptate că tărâțele fierte sunt foarte bune pentru organismul nostru!*

Bolnav în lagăr nu am fost. De la noi, au plecat mai mulți, cu Divizia Horia, au plecat în '46. Înainte de a se constitui Divizia, a venit în lagăr la noi Ana Pauker, însoțită de un comunist, nu mai știu cum se numea. Și ne-au adunat și ne întrebau diverse. Ana Pauker ne-a zis așa: *Aici veți puteți că nu vreți să vă înrolați în Divizie!*

(Cei) care s-au înscris în divizie, ăștia au plecat din lagăr, i-au dus în altă parte, i-au echipat și i-au trimis pe urmă în țară. Aș vrea să fiu mai scurt, că nu are rost să povestim toate ... astea au fost în lagăr!

R: Vă rugăm să ne mai povestiți!

M.C: Am stat 3 ani și nouă luni ... din '44 până în '48. În anul 1945, a fost primul lot care a plecat. M-au chemat și pe mine Birman și apoi a venit Terleski. ăștia erau ruși, care ne anchetau pe noi în lagăr. Eu fiind ofițer cu informațiile, m-a anchetat timp de zece zile, mă chemau noaptea la ora 12, și venea un neamț și spunea: *Herr Loinen bitte, kommen in kamera 1*. Camera 1 era locul unde ne chemau, era roșie toată, cu pozele lui Stalin, Marx, Engels și Lenin.

Când intrai acolo te lua groaza. Numai în roșu era tot! Și Birman stătea cu pistolul pe masă și te întreba: ce ai făcut în perioada asta? Și eu am început să îi spun, ca să mă cheme după zece zile de anchetat noaptea la douășpe, să-mi spună: *ești nevinovat*.

Plecaser un lot în '45 și zice: *acum a plecat cel care te-a turnat!*

Un căpitan Neri, care fusese cu mine la unitate. De ce m-o fi turnat ăla nu știu! Lui nu îi făcusem nimic, îl cunoșteam, îl respectam și atâta tot. Dar așa a fost să fie!

R: Când v-au anchetat, încercau să scoată informații într-un mod mai brutal?

M.C: Da. Da, bineînțeles!

R: V-au bătut?

M.C: Nu. Nu m-au bătut, de insultat te mai insulta, că se enerva de ce nu spun. Iar eu nu aveam ce să îi spun! Spuneam: *am fost ofițer de legătură, am fost cutare, am fost cu informațiile, dar ei: bun! De aici trebuie să scoatem ceva!*

Iar eu le spuneam că: *era o unitate simplă, iar informațiile nu era cine știe ce lucru mare!*

Până la urmă, au înțeles și au zis: *n-ai nicio vină*. Și m-au lăsat în pace.

La un moment dat, slăbisem foarte mult și când ne-au chemat la vizita medicală, m-au găsit că sunt distrofic, adică slab de tot.

R: Ați avut camarazi care au murit în lagăr?

M.C: Mureau .... dar cei care piereau nu erau de la noi din lagăr.

R: Vă rog să ne mai povestiți!

M.C: La un moment dat s-a făcut o brigadă de artiști, pe care o conducea un oarecare Sandu Martinescu.

Pe lângă brigada artistică, pe fiecare bordei din ăsta, Corpul I, Corpul II, că așa erau denumite, echipe de fotbal și divizie de fotbal conduse de maiorul Vuia, de la Arad – fost arbistru internațional român. Și acolo, eu fiindcă jucasem fotbal și în tinerețe, ne-au luat pe ăștia care eram în echipă și ne mai întrețineau ceilalți, ne mai dădeau zahăr și nu mai știu ce ...

Aveam rație dimineța și primeam ceai, zahăr, puțin unt și pâine albă, care se făcea la noi în lagăr, la brutărie. Și apoi pe fotbaliști a început să îi plaseze ba la bucătărie, ba la brutărie, ca să aibă parte de harnă mai ... că duminica organizam meciuri de fotbal.

Noi acolo aveam și nemți și niște spanioli de la o ambasadă spaniolă, nu mai știu de unde, era o brigadă de finlandezi iarăși. Toate națiile am fost în lagărele de la Oranki și Mânăstârka.

Pe mine m-a repartizat la brigada de apă, împreună cu un prieten de-al meu care a murit, după ce a venit în țară, avocatul Costache, să cărăm apă la brutărie, cu niște sacale din astea. Și aveam o rație în plus, pentru că făceam servicii.

Am ieșit și din lagăr, în pădurea aceea, ne trimiteau, cu o santinelă după noi, ca să aducem *dragane*, le spuneau ei, niște lemn pentru cozi la lopețile, cu care se băga pâinea în cuptor. Și am dus-o mai bine, în perioada asta, deși căram apă, dar tot așa: Noi eram caii! Noi eram măgarii!, vorba aia.

Cum era și când aduceam lemne: patru împingeau, patru trăgeau, indiferent. Și era o regiune cam deluroasă, unde eram noi aici la Oranki. Altfel, ce pot să mai spun ...

R: Încercați să vă amintiți dacă v-au murit camarazi, pentru că statul român se preocupă să le găsească mormintele și să le marcheze, așa cum s-a întâmplat anul acesta la Țiganca.

M.C: Nu știu unde erau mormintele lor, pentru că mureau în lagăr și îi expediau, nu se știa unde îi duceau ... unde îi înmormântau, nu se știa ... nu ne spunea nimeni nimic ... cei care mureau, erau bolnavi pe la infirmerie. Cât am stat acolo, eu n-am avut nicio boală, am fost sănătos.

Am venit în țară în '48, pe 13 mai. Am plecat tot așa, ne-a dus de la gara Oranki/Șonița până la Moscova și acolo ne-a schimbat garnitura și ne-au dus până în țară, la Focșani.

Mai multe nu mai știu să vă mai spun ... au murit într-adevăr, dar nu știu unde îi duceau ...

R: Vă mulțumim foarte mult!